

ХОСТАЛГАНЫҢ 25 ЧЫЛ ОЮ

хүснэрийг үндэслэн чигир
дугааруудыг утгуулж, ком-
плекслерийг зургаан тугуйн
турган болгон 1980 чылда ол дөрт
турган боловч ам — 94 чет
күн. Агроцолетүүрүн 53
комплекслери ам тутгун
турар.

Бүгүүнд автору 60
чынарларын эгезинде Кубага
ажылдаан. Ыйчан чигир
тростингийн хол-биле ажаап
турган. Ам чигир тростингийн
мүдүрлөр болмаз ажарын
турууну-биле мексиканчастан.
Холуусчаларда 80 муң ажыг
тракторлар ажылдап турар.

Бөгүнгү Кубаны «ууг
тудуг шөлү» деп адап турар.
Эм мырак районче даа дижи,
айянара даа баар болзунар-
ла, чер болзагына тудуг

Ортулуктук революция мурундо хожудангай турган чөөн районнарында бой-басар, байкалгыч шапканын кызыгына кызыгып, кызыгып кеткендер болгон. Ортулуктук революция мурундо хожудангай турган чөөн районнарында бой-басар, байкалгыч шапканын кызыгына кызыгып, кызыгып кеткендер болгон.

ортулуунуц национал
лүлүчү, төрөөн чуртунуц
эш демиселчи Хосе Мар-
на — СЭТА-ның фотозу.

[illegible]
МЭДЭЭЛЭР, БОЛУУШКҮННАР, ФАКТЫЛАР

ереп турар.

СТАМБУЛ

Түркияда ажыл чоктарынын амгы үедө 3,5 миллион иккен. Ол чуртта ажыл чокор көүдүндө түнчелинде, -он муң турк ажилчынар чыл бүрдө даштыкы рутарге ажыл сурагалп турар ужурга таваржырар.

ТХА агентствонун дыйнат-нын өзүзуга алырга, Тур-циядан чурттан 180 муң ажыл кыжи Чоокун Чөөн ктүгү чурттарында барган.

шылдык чүгүз сөөлү
ш айланып дүргүзүндө
ш 26 муң түрк ажал-
шлар Сауд Аравияда, Ку-
шиде, Ливияда болгаш
ш-даа араб чурттарда
ш дилеп чеде берген.

● **ЛУСАКА**
Муруну Африка Респуб-
ликада медээлерин буулар
ырга, Трансвааль жому-
н Доорифертеинде адын
ргайына айымдыг озал-
дан болд түннелинде
от негр ажилчылар өл-
т. Ол адын уургайы «Ан-
а-американи» корпорацияга

таваржын туурал. Күш-
 аялдын аймал чок болур
 тууну негелдеслерин ком-
 иянын администрациязын
 сөттөзөн болгаш негр
 ажалчыныарнын өлгөнниң
 туузу анаа бурун-биле
 ажалп турар.
 Даштыкы будурулге ээле-
 ажалчыныарнын аймал
 ажалдаар байдалдарын
 дырдырбан түнүлдиле, Мур-
 Африка Республикага
 олгу он чыл дугузунда
 муң негр ажалчыныар
 л-ондартарга таваржып
 тен.
 XAPPARE

Самбаевнинг Саидан
назмида изумруд бар
лангчи чери республика-
да ажылык чопарның
ионал чоргаарлы болуп
ур. Унелик ол минералды
тыкыже оорлай бэрин
турбас сорула-биле изу-
туй сайгарырга шың-
контрольдү республика.
чаза тургускан. Даш-
ның колониалдыг өзү.
мунун чылдарында ол
ланты империалистык ко-
изотарлар араатансыг.
еглекчи өзү-биле үлпте
еиенер. Республиканын
аның ал чоруткан шиг-
лениг хемчеглериниң түй-

Од урелишчинини уржукта-
малыгя чуртуну найыс-
сы Стокгольмга берге бо-
лы: анда метро анаа туруп-
ту, магазинер хагданган,
орай транспорту ажылан-
саткан, радио болгаш теле-
дение дамчыдылгалары узу-
турган. Орук шимчээшки-
ни башкараар светфорлар
ылдадасты берген түнде-
де оруктарга, кудумчулар-
га эмгекч хөй машиналар
айы берген турган.

● ДЕЛИ

Индиянын мурнуу талакы

онинарынга сууккур чаа-
шын болган түпселинде мыда
лэшкын эгелден. Тамыла-
штатка урэлэшкын түнэ-
де 58 жык өлген. Гей ба-
ниар бузулган. Тус черин
е-чагырлары верстелтар-
жыглавышкан, сугта
сакнаарның амы-тымын
галал алыр хемчеглерин ап-
ар.

● **КОНАКРИ**

Түрткн неделеда Гвинеяга
шмчээшкын болган. Оок
нелинде матернаалды уугу
рал чуртка таварышкан
хай хей кижил өлген. Гви-

Эхний радиозууны диймтэйх
Зуугаар алгьр, 443 к-
елен, 200 кижи не чок
ел, 150 кижи аар балгач-
ар. Хөй чуртаткычлар ба-
чок артан. Чер шим-
кикин республикарын 33
таргынтар аар уржуктарын
рыштырган. Делегей орга-
низацилары Гвинеяга дуза-
ны көргүзүп турар.

Империализм кризисн күштел-
биле холбоштыр калитал-
арында ажилчк чоннар
таргынны ажилдаар эри-
рин дээш демисада
туп турар. 1983 чыл-

Улам малбартизи.
Таластиги чурттарла чо-
л демисели Чур кыргына
гыл тайбиг дэс демисел
тузус холбаалыг болуп
Чыжээ, америк аэрлуг
ракетадары Барыны Ева-
ла тургузуп эгелээниге
шишмешкин улам кал-
и. ГФРге болган чыс-
дарга 1миллион 250 му,
Янгя — 500 му, Англи-
я — 400 му, Испанияга—
250 му, Францияга — 250
киж, кыргын болмаш
аэр аэрлуг чаз ракета-
Барыны Европага тур-
туурынга шимшиг
анышчыкы илгерей-

Ю. МОНГУШ.

ТЫВЫЗЫКТАР

Чая чылды чааттырды,
Чайгы хеви хевээр келди,
Сарыг тоңут саягында,
Сая дүгү тоглады,
Ак сыра тура кыпты,
Ала ишти чырыды,
Халбаң-сарыг —
Көк тымыштыг,
Тоогааны кызыл,
Доогуу куу,
Ыраады,
Ыраады.

Ызырам,
Хемирал,
Кегжелди,
Хегди,
Кулаа хөөлүг,
Кудуруу чолдак,
Делбингези кулактары,
Тесек дег кудуруктуг,
Башкы Тадамны,
Хөрө-биле чүктеди,
Сонгу Тадамны,
Бели-биле чүктеди.

КОРТУКТУҢ КАРАА КӨСКҮ

Аяк черге койгун огу,
Аяар шошкуп, ойтган чораан.
Хүн-даа, хар-даа—бойдус
шунту,

Хүлүмзүрүп, ойнап турган,
Хемертен-не эдеп дүрү,
Кедээниге көстүп келген,
Араатан бе? Азы чүзү?
Агы-ла ак, Салгымы чүзү?
Кулактары самдар-самдар,
Кудурууңуң ужу салбар,
Ооруга ушкан пөш-ле —
Оо, бокта, өршөзүн-не!
Азырбайн баар дээрге,
Азыр даяан ылаайн барган,
Алгырыттар дээр орта,
Анакайым, үнү чаңган,
Кортука койгун ол-ла черге
Хоруй берген — олурукан:
Шимчээр болза, көрүп кааптар,
Шимчээр база дыңылап бээр,
Карака нисес кылырга-ла,
Хайдыг дүрү шимес кыныр,
Кезе кайгааш турутарга,
Келеминшаан хевээр чыдар,
Койгун, күжүр, дүрөп орда,
Олар өйү эрте берген.

БӨГҮН

РЕСПУБЛИКАНЫҢ ХӨГ-
ЖУМ-ШИИ ТЕАТРЫНГА:

Чая чылдык башмалар-
ды. Эгелзери 19 шакта.
«НОЛОС» КУЛЬТУРА БА-
ЖЫҢЫНГА — уруларга
Чая чылдык уткенниги.

Эгелзери 10 шакта. «ХЕ-
РЕЛ» СПОРТ ЗАЛЫНГА —
Кызыл хоорайның бирги
чери дээр эр улус аразы-
га баскетбол маргылаа-
зын түңкел ужурамылга-
зы. Эгелзери 14 шакта.

4-кү МИКРОРАЙОННУҢ
ХОККЕЙ ШӨЛҮЖҮНИНГЕ
— шайбалыг хоккейге хо-
рай кубогу дээр маргыл-
даа. Эгелзери 11 шакта.

ДЫШТАНЫР ХҮН ШТАВЫ.

Эрги чылды үдөп, чаа
чылды уткуп турар дүе,
дүн-биле хун амырлажып
чолугуп, эргин ажы уду-
редир каржы-солчурунга
каш-ла минута четпейн тур-
ла. Кызыл-Хээ белинде
кыштын кызыл-булуңу-
га чылдак анык өскенге,
кырып калып-даа бол,
кыстар көргөш, кылашкыры
дам баар, оолдар көрөш,
орданы хайнар Тоолду ирей
чаа тоолун салып олур-
туп эвесе.

Шылаам. Ак кара са-
гыштар айтыланып, бей-би-
де адымкы башкаланып,
шыны меге кызыл, чырык-
ты карангы базар деп тур-
ган шак-теде чүчкөн иргин.
Саянын эдөөн, Эйсаянын

Чая чылдык «Ак-көк отчу-
гаш» дамчыдыгы телекө-
рүктүлөр четтикпейн манал
турар. Бистин танымыс
дикторлар Татьяна Ромаши-
на, Майя Сидорова болгаш
Москваанын сатира театрыны
актеру Михаил Державин
чайынандыр хүлүмзүрүп,
«Экин, эргин өңүктөр! Чаа
чыл-биле, чаа кешик-чол-биле!»
деп, байыр чедирерлер. Оду
чайынанаа Елгаа баштакта-
нылар, ырлар, таңылар дол-
лаары беле эвесе, Ону чүгө

ЧАА ЧЫЛДЫ КАЙДА КАНЧААР УТКУП ТУРАРЫЛ?

Ам бир эвес бистинге
январын бирде эвес, а өс-
кө калды-бир хүнде Чаа
чылдык байыры чедирер
болза, бис кайгай бээр бис.
Шаанда харын чогуу-на ын-
дыг турган чүе-дир.

Чылдар эрткен-биле ка-
ды эргин чачылдарың база
үзүн эртин турган, 280
ажыг чыл мурунда Рус-
ка Чаа чылды москвалык
сентябрь бирде уткуп тур-
ган. Ынчалзажок сентябрь
1-ин байырлаас кылдыр
Петр I сонсадып каан. Ев-
ропа күрүлелеринге шыкаш,
Руска база 1700 чылдык
январь 1-ден эгелеп Чаа
чыл эгелээп деп санаар
апарган. Ынчан декабрь 31-
де дүн ортузунда Петр I хаан
боду Чаа чыл байырдалын
бир дугаар ажыткан. Ол
боду чула кызылкан. Ынчан
Кремльде үгөр-бооларың
лаштаашканын кылган,
Москвааның хүрээ-дугааны-
рынга коңгаларың база ка-
кан. Шериг оркестриниң
хожуму чиртигенин-ле үн-
ген. Бүдүн неделя дүгү-
зунда хөлөп, селгүстээрин
хаан чарлык болган. Хөг-
лөшкүниң эзулаа кыл-
дыр январь 1-де кижилер
бот-боттарыңа байыр че-
диржи, чолукчурун хаан
оларың хүлээлгезин болду-
ган. Январда эгелээр Чаа
чылды Россияга бир дуга-
рында ынчаар байырлап
эрттирген.

Елгаа каастаар чачыл ор-
тааңы чүс чылдарда-ла Гер-
манияга тыылынган. Оң
соонда ук чачыл Скандина-
вияге, Францияга болгаш
Россияга шилчээп, а ол шы-
каш шивин үймөй турар-даа
чурттар, чижээ, Италия,
Турция Елкану сонгу чүктүң
чурттарында эңкелгеш,

каастап ап турар апарган.
Чаа чылдык эгелээр деле-
гейинг чурттарында таңгыс
ай эвесе. Ынча-бүрү куржы-
ларынч чурттагычтары Чаа
чылды чачын-даа, кинг ча-
йын-даа, а чамдыктары ону
чылда каш-даа катап уткуп
турар. Ынчаарга чоң бүрүзү
ол байырдалды ук чурттуң
чачылдарыңа, эзулаа-
рынга үндөйлөш, бодуну-
биле демдегеп эрттирип
турар. Чижээ, шаанда тыва
улус Чаа чылды, Чөөн чүк-
түң чамдык улустары-биле
бир домей, ай календарын
барымдаалат уткуур чораан.
Ол колдуунда февраль-биле
капсырлажып турар. Ай ка-
лендарын эзугаар Чаа чыл
февральдык эгезинде дүжөр,
ону Күске чылды дээр тур-
ган.

Индийлер Чаа чылды арга
ништинде аяңга кедергей
улуг одак кысып алгаш,
оң чанынга уткуурлар. Ак
хептиг кижилер одагың дол-
гандыр таңылаар, олар хол-
дарыңа ужуңда куш чүтүлү-
шарикти даянымыштар түт-
күлөп алган болур. Таңы-
лаан кижилер оттуң чачын-
че дыдырык, бир эвес
даңгышканын ужуңда ша-
рыңи жалбыраашталдыр орт-
теңи бээр болза, аажок амы-
рап хөлгээр. Оң соонда эң
шынар 16 ар кижилер
көстүп келир. Олар өңгүр
кызыл шар эңкээр болгаш
ону баг-биле баглааш, хөг-
жүмгө үдөткөш бедик чагы
бажынык үндүр тырта бээр.
Шуңгузуз мынчаар алгы-
рар: «Чаа хүн үнүп келди!
Чаа чыл келди!»

Итали улус төнүп турар
чылдык сөөлүг минута-
рында кым-биле-даа мар-
гылашпаны, акша чөп-
шыны база бүгү-ле эгелээп хе-
рээп ылап доозарын оралла-
жыр.

Болгарияга шактың сөөл-
гү катышыканын четтик-
пейн манал турар, шак ка-
нан соонда, чачыл эзугаар
башыңга каш минута
денин ылап-ла өжүрүтөр.
Ол минуталар дүгүзунда
улус ошкакыр. Суй-белек-
тер суп каан пиротту ба-
йырлап столуңга салгаш,
эзулаады-биле кезер. Бо-
дунуң пирогундан чоос тып
алган кижик Чаа чылда ба-
йыр, роза бүрүзү тып ал-
ган кижик аас-кежиниң бо-
лур.

Голландияга Чаа чылды
үзүмнөп каан чаагай амдан-
ныг быжырган далганын
уткуур, ону бажың ээлери
херээжэн улус чылда ча-
гыс катап — декабрь 31-де
быжыгар. Таңгы-ла дүн
ортузу турда, далай өрт-
елде турар суднолар мездэ-
зин алгырттыр. Чаа чыл-
дың келгенинч дугайын
гудок-биле мыңаар мездэ-
лээр.

Японияга Чаа чыл байыр-
далы кончуг көдүртүшкүн-
дүгү эгелээр Январь 1-ге че-
дир каш хонук бурунгаар
башыңга чымчадыр ха-
йындырып каан ристи со-
ктал эгелээр. Күдүзүн ыяшты
база хаднык кады баглааш,
эңик кырынга азар азы
аааа салып каар, ол болза
шыныч чорутуң болгаш
ууун назанынч болурун
демээп. Таңгы-ла дүн орту-
зу турда, коңга 108 катап
кагар. Чаа чылдык келгени
ол. Шагаа байырдалы, бот-
бодунга аадыжыры, шайла-
жыры үш-хүн уругулулар.

Кижилер Чаа чылда бот-
боттарыңа каян, кайы че-
дир белек берип эгелээниң
тодарыңы берге. Ол үе-
дүптө-ле эгелээп Чаа-
Белек-селенти Соок-Ирей

экеп турар болбайн аан.
Ол эки өңүтүс, чаагай
сеткидиг ирейиң назы-ха-
гы ындыг-ла улуг эвесе. Ол
чүгө XIX чы чылдык бир-
ги чартындаа торуттүгөн.
Оң мурундаагызы көңүс
ындыг эвесе, каржы болгаш
хайгай турган. Чүс чыл
мурунда Германияга Чаа
чыл элказынга каржы сол-
дат келир, бичин уругларны
хапка суп алгаш чоруурун
оралдажыр турган. Оң
соонда-ла чоорту чыл бүрү-
зунде-ле, Соок-Ирей ула-
на чазык-чаагай, уругларга
сагыш чованыр апарган.
Ам барык-ла бүгү чурттарда
Соок-Ирей узун тоңуг, аң
кежинден кылган бөртүгү
азы аваадайлыг. Ынчалза-
жок моол Соок-Ирей Евро-
паныннан оңаланчак. Ол
диги кижик бөртүгү, сексе-
тер тоңуг, быгында хөөрө,
оттук азынган, холуңа
кымчы туткан. Ынчангаш
Соок-Ирей хойжу-биле до-
мөйөжир, чүгө дээрге
Моолга Чаа чыл малчынар
байырдалы-биле капсырла-
жып турар.

Эрги шактың тоол чугаа-
зында алырга, Соок-Ирей
Финляндияның сонгу чүгүн-
де, Лапландия дагырында
чурттап турар. Ынчангаш
Чаа чылдың бүдүзүнде ян-
зы-бүрү чурттарың бичин
уругларыңдан хой санынч
чаагай Финляндияга кээп
турар.

Бистин чуртувуска бажың
бүрүзүңгө элва шимээрли
база чурттуң кол элказын —
Кремль элказын тургузары
чачыл апарган. Чаа чыл
уткуур-биле холбашкан эки,
чараш чачылдар хоорай,
суур бүрүзүңде бар.

Материалды филология
эртемнериниң кандидаты
З. ЧАДАМБА белегезин.

ТЕЛЕВИДЕНИЕ

ДЕКАБРЬ 31-ДЕ
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

8.00 — «Ев». 8.35 — Эр-
тени гимнастика. 8.50 —
«Спортлото-93» 53-кү тира-
жы. 9.00 — Төп телеви-
денинч болгаш Бүгү-эвилең
радиозонун орус улустуң
хожум херекселдериниң
академиктиң оркестриниң
концерти. 10.20 — Уруглар-
ла фильм. «Денис Корба-
лэвтуң кайгамчыктыг ужу-
ралдары». 1-ги болгаш 2-ги
сериялары. 12.30 — «Юни-
Кер. Ортемчеге». 13.55 —
Мультиконт. 14.10 — Чап-
ер. 14.10 — «Бөгү-де-
гиле делейде. 14.25 — Э.
Григ. Скрипкага болгаш
фортепианога соната. Фильм-
концерт. 14.50 — «Дем кат-
тыгырлыгы». Тележур-
нал. 15.35 — «Крыловтуң
басиялары болгаш баштак
ырлар» деп фильм-концерт
ти баштайгы үндүрүлгезин.
16.40 — «Эрги чылдың хари
чаап турган». Мультифильм.
17.00 — «Билдинтир-даа
болза, адептиг». 18.00 —
«Челээштин» өңиери. Улу-
с чогаалдыгызын дуга-
йында телевидение програм-
маларының 5-ки Делегей
фестивалының түңиел кон-
церти. 19.15 — Мультифильм.
19.40 — «Катык бажы кат-
кан эвесе». Останкинонун
Концерт студиясының баш-
тактагылар кезежиз. 21.00
— «Ев». 21.35 — «Ырыны
силерге турсаадып тур
бис», азы база катап «Кар-
навалдыг дүн» деп кинокон-
церти баштайгы үндүрүл-
гезин. 22.35 — Фигуристер-
тин чаа чыл басы. 23.40 —
«Мэңи чуртум». Докумен-
талдык телефильм. 23.50 —
«Чаа чыл-биле, эргин эш-
тер!» Совет улуска байыр
чедириниши. 00.05 — Чаа
чылдык отчугааш. 03.35 —
Таңылар, таңылар, таңы-
лар. 04.00—05.00 — Силер-
ге сыдыстар хүлүмзүрүп
туру. Эстрада артистери-
ниң концерти.

ИНИГИ ПРОГРАММА

8.00 — Гимнастикалар,
уруглар. 8.20 — Украина-
нын улустуң ырының кон-
церти. 9.00 — Уругларга
аңгар оолдарының дугайында.
9.30 — Та Нон Э ансам-
блың концерти (Куба).
9.55 — «Сказ о павлово-по-
дском платке». 10.10 —
В.А. Моцарттың чогаалда-
рын Москвааның камерлиг
оркестри күөсөдир. 11.00 —
Документалдыг филь-
мер. 11.35 — Куйбышев-
тин музыка училищесиниң
улустуң хөгжүм херексел-
дериниң оркестриниң концерти.
11.55 — «Документалдыг
экан». 12.50 — «Билин
алыска-ла чүвөм чон». Ки-
ножурнал. 13.00 —
«Херек мастерден коргар». Вла-
дивосток хоорайның
судно тугар ПТУ-лар сур-
гууларының конурузу.
14.05 — Леопольд деп
моор таянын ужурады-
рынын дугайында музды-
фильм. 14.45 — «Оттук
оруктар». Хой сериялыг
уран чечен телефильм. 8-ки
серия. 16.00 — Бистин
корреспонденттериниң чу-
гаалап турар. 16.30 — Нон-
ван кадарчызы. Мулт.
фильм. 15.55 — «Ирония
судьбы, или с легким па-
ром». Уран чечен телефильм.
1-ги болгаш 2-ги серия-
ры. 19.00 — «Оперетта де-
лейей». ГДР-ден дамчы-
дыла. 19.45 — «Делегей
байдалының дугайында та-
йылдыр». 20.00 — «Тамчы-
тыг удунар, чаштар!» «Ел-
калар чырып бергенде». 20.20 —
«Лыжа маргылаа-
зының ийн хевиринге Деле-
гей кубогу. ГДР-ден дамчы-
дыла. 21.00 — «Ев». 21.35
— «Вольный ветер» деп
уран чечен телефильмниң
баштайгы үндүрүлгезин. И.

Дунавскийннн оперетазын
эзугаар. 1-ги болгаш 2-ги
сериялары. 23.40 — «Мэңи
чуртум». Документалдыг
телефильм. 23.50 — 00.05 —
Чаа чыл-биле, эргин эштер!
Совет улуска байыр чеди-
риниши.

ЯНВАРЬ 1-ДЕ
БИРГИ ПРОГРАММА
МОСКВАДАН

8.00 — Телемездер.
8.20 — «Тоол улажып-ла
тур». «Эң-не эртемден
кодан». «Сарыг чаан»
деп муздыфильм. 9.00 —
«Кышкы эртен». Орус
болгаш совет шулук-
чүлөрүн шүлүктөрүн эзу-
гаар композиция. 9.30 —
«Оттукрук». 10.00 — «Со-
вет Эвилелине бараан бооп
тур мен». 11.00 — «Эртен-
ги почта» деп муздылыг
дамчыдыла. 11.30 — «Доло
за тобой» деп уругларга
уран чечен телефильмниң
баштайгы үндүрүлгезин.
12.50 — «Музыкалыг
кюск». 13.20 — Куба
революцияның тийлээсин.
ниң 25 чыл оюнга ту-
раскааткан Куба телеви-
денинч программасы. 14.20
— «Спорт-83». Эрткен чы-
лың спорттук түңиелери.
15.00 — «Весёлые нотки».
Анык ыраажылар конку-
рату. 16.00 — «Идеальны
муж». Уран чечен филь-
м. 17.30 — Совет черге ужу-
галалар. 17.45 — Уруг-
ларны «Ералаш» деп баш-
тактагы журналының ары-
нарында. 18.30 — «Аян-
чорукчулар клубу». 19.30 —
«Чаа чылдык аттракцион».
Эстрада-цирк концерти.
21.00 — «Ев». 21.35 — Чаа
чылдык аттракцион» деп
эстрада-цирк концертиниң
улагызы. Оң соонда —
Телемездер.

ИНИГИ ПРОГРАММА

8.00 — Гимнастикалар,
уруглар. 8.20 — Украина-
нын улустуң ырының кон-
церти. 9.00 — Уругларга
аңгар оолдарының дугайында.
9.30 — Та Нон Э ансам-
блың концерти (Куба).
9.55 — «Сказ о павлово-по-
дском платке». 10.10 —
В.А. Моцарттың чогаалда-
рын Москвааның камерлиг
оркестри күөсөдир. 11.00 —
Документалдыг филь-
мер. 11.35 — Куйбышев-
тин музыка училищесиниң
улустуң хөгжүм херексел-
дериниң оркестриниң концерти.
11.55 — «Документалдыг
экан». 12.50 — «Билин
алыска-ла чүвөм чон». Ки-
ножурнал. 13.00 —
«Херек мастерден коргар». Вла-
дивосток хоорайның
судно тугар ПТУ-лар сур-
гууларының конурузу.
14.05 — Леопольд деп
моор таянын ужурады-
рынын дугайында музды-
фильм. 14.45 — «Оттук
оруктар». Хой сериялыг
уран чечен телефильм. 8-ки
серия. 16.00 — Бистин
корреспонденттериниң чу-
гаалап турар. 16.30 — Нон-
ван кадарчызы. Мулт.
фильм. 15.55 — «Ирония
судьбы, или с легким па-
ром». Уран чечен телефильм.
1-ги болгаш 2-ги серия-
ры. 19.00 — «Оперетта де-
лейей». ГДР-ден дамчы-
дыла. 19.45 — «Делегей
байдалының дугайында та-
йылдыр». 20.00 — «Тамчы-
тыг удунар, чаштар!» «Ел-
калар чырып бергенде». 20.20 —
«Лыжа маргылаа-
зының ийн хевиринге Деле-
гей кубогу. ГДР-ден дамчы-
дыла. 21.00 — «Ев». 21.35
— «Вольный ветер» деп
уран чечен телефильмниң
баштайгы үндүрүлгезин. И.

Редактор В. С. ШАРАВИН.

Чая чылдык «Ак-көк отчу-
гаш» дамчыдыгы телекө-
рүктүлөр четтикпейн манал
турар. Бистин танымыс
дикторлар Татьяна Ромаши-
на, Майя Сидорова болгаш
Москваанын сатира театрыны
актеру Михаил Державин
чайынандыр хүлүмзүрүп,
«Экин, эргин өңүктөр! Чаа
чыл-биле, чаа кешик-чол-биле!»
деп, байыр чедирерлер. Оду
чайынанаа Елгаа баштакта-
нылар, ырлар, таңылар дол-
лаары беле эвесе, Ону чүгө

Чая чылдык дүзенинде дам-
чыдыгыга бистин ынак «сид-
дарымыс» хөй-биле кир-
жир. Оларын аразында Т.
Синявская биле М. Магомаев,
С. Ротару биле Л. Лещенко,
Ж. Бичевская биле Н. Сли-
ченко, О. Терюшова биле
В. Кикабидзе, А. Пугачёва,
болгаш Т. Миги олар биске
концерти-биле аалдап келир.

Карнавалды канчаар беле-
кенинч чажытарыңа чуга-
лаары беле эвесе, Ону чүгө

көр, дыңнаар херек.

Чаа чылдык «Отчугаш»
көрүктүлөргө хөй белектериг.
Чижээ, телевидение тех-
никазының дузазы-би-
ле А. Пугачёваның «Р.
Гамзатовтун шүлүкү» «Р.
Гамзатовтун квартираныңа
челе бээр, Адаа баарга, В.
Кикабидзе база оор, Шүлүк-
чүңүң бижэн сестеринге чаа
ырыны ол күөсөдир.
Ие, премьералар база
эвээш эвесе болур. Ю. Антоно-
в, Т. Матвиен, Э. Пыханың

күөсөдизинде чаа ыраар-биле
көрүктүлөр таныжар.

Ак-көк экраннардан хөгжүм
уну куттулу-ла турар.

В. Сливачевтун удурутла-
зы-биле «Москвааның виртуоз-
тары» деп камералыг оркестр,
Е. Светлановтун удурутла-
зы биле Күрүңнүн симфониялыг
оркестри, инструменталдыг
ансамбльдер болгаш аңгы-
аңгы солистер боттарының
хөгжүм комментатору кыл-
дыр Николай Озеровту ча-
лап алган.

«Ак-көк отчугашты» телекө-
рүктүлөрин чачылдарың ба-
рымдаалат, база Чаа чылдык
дүзенинде шунту кижилерге
хөгүлү болгаш солун болуун
дээр кылган.

ЧУРУКТАРДА: УССР-ниң
улустуң артизи София Ротару;
«Отчугаштың» башкарык-
чылары анык дикторлар
Майя Сидорова (оң талазында)
болгаш Татьяна Рома-
шина. Ортунда — клоун Вя-
чеслав Полунин.
СЭТА-ның фотохроникасы.

МӨҢГЕ ЧЫРЫК

длийчи анык кижик-даа тур-
бар чадаас болгай. Хүн —
күзөл, тын — алдын болгай,
карангыдан дөзип, хаалай
хүчте бедип, калтагыны ха-
раалы, кызым — деп, ирей
мындагы болган.

Ай-кыс чөпшөрөжип, ай-
нык чаазында, хүнүң эки-
зында, дая мылтан чарып
калган даңгыштарыңа тут-
каш, Саянынч бединче ча-
даг басынканар. Ай-кыс
адашкылар ак булуттарың
базин эрткин, дош менги-
лерге доктаай бергенер.

Куду көөрге, куу туман

дойлуң көшкөш, оюң-делин
булуттар өттүр орту шөлдөр
олук-хевис шыкаш чапты-
ган, унун чуртааны Эйсаян
угузда-хөөлөп дег, дыйлаңы-
нып чыдар бооп-тур. Адаш-
кылар дедир бадар дээрге
баттымас, турутлап үнүп
келген болган иргин.

Ат болган-дур бис,
ам канчаарлы, ачай! — деп,
Ай-кыс айтырып-даа туруп-
туп эвесе.

Хат-шуурган, харлыг-дүвү
улуп илгеш, хой дег дап-
тарыңа хоора шаап, теве дег
халларың тендиндеп турган.
Адашкылар менги дош-
тар тин-биле та каянга, та
чекенге чедир чүе, бедиле-
ле, бедиле-ле олурганар.
Иачангаш-ла көөрге, кара
булуттар аразында хүн чы-
рып келген.

Амыралдыг, алдын хү-
нүм! Ай-дузда хайырап,
амы-тынымыс тамгалал көр.
Адашкылар ат болдуво, чы-
лың-чырың хайыралар
көр! — деп, Ай-кыс ачы-
буин дилээп. Хүн хүлүмзү-
рүн хевирлп алдын ула-
зын херелдер чажып чорда,
шуурганга кара булут дуй
халыптанган.

«Өлбөз бодум олурум
ол-дур, өскүс-чангыс уруум
ат боору ол эвесе?» кыл-

дыр бодааш, Буяндай буу-
рул Саянга бажын үстүрүп
чалбарган: — Ынанаштыг
ыдык тайгам, бедиктиң бе-
дин, күчүң дег күштүг,
Оршам! Беримчени берип
өмнөгү, хайыраңны — харам-
нама, кара чангыс кызым-
ны намытлап көр!

Ол-ла мыңап чорашап,
адашкылар сынынч чыс ба-
жыңга чеди кулаш хире че-
лейн, аштап-